

Mål C-71/24

Sammanfattning av begäran om förhandsavgörande enligt artikel 98.1 i domstolens rättegångsregler

Datum för ingivande:

30 januari 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Sąd Okręgowy w Krakowie (Polen)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

12 januari 2024

Klagande:

Alior Bank S.A.

Motpart:

J.D.

Saken i målet vid den nationella domstolen

Konsumentkreditavtal, räntesatsen på de belopp som omfattas av avtalet, omfattningen av informationsskyldigheten.

Syfte med och rättslig grund för begäran om förhandsavgörande

Tolkning av artikel 10.2 f och g, artikel 3 j i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (nedan kallat direktiv 2008/48), artiklarna 3.1, 3.2, 4.1 och 5 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (nedan kallat direktiv 93/13/EEG), artikel 267 FEUF

Frågor som har hänskjutits för förhandsavgörande

1 Ska artikel 10.2 f jämförd med artikel 3 j i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om

upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 2008, s. 66) mot bakgrund av effektivitetsprincipen i unionsrätten och syftet med det direktivet samt mot bakgrund av artikel 3.1 och 3.2 jämförd med artikel 4.1 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 1993, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 169) tolkas så, att de utgör hinder för att det i konsumentkreditavtal, vars innehåll inte är resultatet av en individuell förhandling mellan näringsidkaren (långgivaren) och konsumenten (låntagaren), införs sådana villkor som föreskriver att ränta inte enbart ska tas ut på det belopp som betalas till konsumenten, utan även på andra kreditkostnader än ränta (det vill säga provisioner eller andra avgifter som inte ingår i det kreditbelopp som betalats till konsumenten, utan utgör det totala belopp som konsumenten ska betala för att fullgöra sina skyldigheter enligt konsumentkreditavtalet)?

2 Ska artikel 10.2 f och g i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG (EUT L 133, 2008, s. 66) mot bakgrund av effektivitetsprincipen i unionsrätten och syftet med det direktivet samt mot bakgrund av artikel 5 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal (EGT L 95, 1993, s. 29; svensk specialutgåva, område 15, volym 12, s. 169) tolkas så, att de utgör hinder för att det i konsumentkreditavtal, vars innehåll inte är resultatet av en individuell förhandling mellan näringsidkaren (långgivaren) och konsumenten (låntagaren), införs villkor som enbart anger räntan på lånet och det totala värdet uttryckt i belopp av den kapitaliserade ränta som konsumenten är skyldig att betala för att fullgöra sina skyldigheter enligt detta avtal, utan att konsumenten samtidigt uttryckligen informeras om att grunden för beräkning av den kapitaliserade räntan (uttryckt i belopp) skiljer sig från det kreditbelopp som faktiskt betalats till konsumenten och, i synnerhet, att den är summan av det kreditbelopp som betalats till konsumenten och andra kreditkostnader än ränta (det vill säga provisioner eller andra avgifter som inte ingår i det kreditbelopp som betalats till konsumenten, men som utgör det totala belopp som konsumenten ska betala för att fullgöra sina skyldigheter enligt konsumentkreditavtalet)?

Anförda unionsbestämmelser

Artikel 169.1 FEUF

Artikel 38 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna

Artiklarna 3 j och 10.2 f i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/48/EG av den 23 april 2008 om konsumentkreditavtal och om upphävande av rådets direktiv 87/102/EEG

Artiklarna 3.1, 3.2, 4.1 och 5 i rådets direktiv 93/13/EEG av den 5 april 1993 om oskäliga villkor i konsumentavtal

Anförda nationella bestämmelser

Ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (lag av den 12 maj 2011 om konsumentkrediter)

Artiklarna 5.6, 5.6a och 10

6) Total kreditkostnad: alla kostnader som konsumenten är skyldig att betala enligt kreditavtalet, särskilt följande:

a) ränta, avgifter, provision, skatter och vinstmarginaler som kreditgivaren känner till, och
b) kostnader för stödtjänster, i synnerhet försäkringskostnader, om dessa måste betalas för att erhålla krediten eller erhålla den på försäljningsvillkoren ...

6a) Andra kreditkostnader än ränta: alla kostnader som konsumenten betalar i samband med konsumentkreditavtalet, med undantag för ränta.

10) Kreditränta: en procentuell fast eller rörlig räntesats som på årlig basis tillämpas på det enligt kreditavtalet utnyttjade kreditbeloppet.

Artikel 30.1 punkt 6: Konsumentkreditavtalet ska ... innehålla uppgift om krediträntan, gällande villkor för krediträntan samt perioder, villkor och förfaranden för ändring av räntan, samt uppgifter om referensindex eller referensränta, om tillämplig på den ursprungliga krediträntan. Om det föreskrivs olika räntesatser i ett konsumentkreditavtal ska denna information lämnas för alla räntesatser som är tillämpliga under avtalets löptid.

Artikel 45.1: För det fall att kreditgivaren åsidosätter ... artikel 30.1 punkterna 1-8 ... ska konsumenten efter att ha lämnat in en skriftlig förklaring till kreditgivaren, återbetala krediten utan ränta och andra kreditkostnader till kreditgivaren vid den tidpunkt och på så sätt som överenskommits i avtalet.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 (lag av den 23 april 1964 – civillagen)

Artikel 385¹ § 1: Villkor i ett konsumentavtal som inte har varit föremål för individuell förhandling är inte bindande för konsumenten om hans eller hennes rättigheter och skyldigheter enligt nämnda avtalsvillkor är utformade på ett sätt som strider mot god sed och allvarligt åsidosätter konsumentens intressen (oskäligen avtalsvillkor). Detta gäller inte för avtalsvillkor som avser parternas huvudsakliga prestationer, särskilt med avseende på pris eller vederlag, om de är tydligt formulerade.

Artikel 359 § 1, 359 § 2, 359 § 2¹, 359 § 2²

§ 1: Ränta på ett penningbelopp utgår endast om det följer av en rättshandling eller enligt lag, ett domstolsavgörande eller ett beslut av någon annan behörig myndighet.

§ 2: Om ränta inte anges på annat sätt utgår lagstadgad ränta motsvarande summan av referensräntan från den polska nationalbanken och 3,5 procentenheter.

§ 2¹: Den högsta ränta som får uttas med stöd av en rättshandling får på årsbasis inte överstiga den dubbla lagstadgade räntan (högsta ränta).

§ 2²: Om den ränta som uttas med stöd av en rättshandling överstiger den högsta räntan, är den ränta som ska betalas begränsad till den högsta räntan.

Kortfattad redogörelse för de faktiska omständigheterna och förfarandet i det nationella målet

- 1 Den 29 november 2017 ingick klaganden Alior Bank S.A., Warszawa, i egenskap av långgivare, och motparten J.D., i egenskap av låntagare och konsument, ett kreditavtal. Banken beviljade ett lån på ett sammanlagt belopp av 199 814,35 PLN. Det belopp som ställdes till låntagarens förfogande uppgick till 171 840,34 PLN, eftersom banken tog ut en provision på det beviljade lånet på 27 974,01 PLN. Avtalet var inte resultatet av en individuell överenskommelse mellan parterna och avtalet ingicks med användning av ett standardavtal som hade utarbetats av banken. Det totala belopp som motparten skulle betala enligt avtalet uppgick till 316 290,86 PLN som utgjordes av 171 840,34 PLN för lånebeloppet (det utbetalda lånebeloppet), 27 974,01 PLN för provision på det beviljade lånet och 116 476,51 PLN för kapitaliserad ränta, vilken hade beräknats som en ränta på det totala utbetalda lånebeloppet och en provision.
- 2 Lånet lades upp och betalades ut. På grund av motpartens underlåtenhet att fullgöra sin återbetalningsskyldighet enligt avtalet sade banken upp låneavtalet efter att den utan framgång hade riktat betalningskrav mot motparten. Den 21 mars 2023 väckte banken talan om betalning av 148 990,69 PLN, som utgjordes av 124 281,23 PLN för kapital och 24 709,46 PLN för dröjsmålsränta.
- 3 Motparten lämnade in en förklaring om att han önskade utnyttja sanktionen om kostnadsfri kredit, eftersom ränta även hade beräknats på kreditkostnaden och den effektiva räntan således var felaktigt angiven i avtalet.
- 4 Motparten har särskilt hävdats att klaganden tog ut ränta för hela kreditavtalets löptid på det värde som utgjordes av kapitalet och andra kreditkostnader än ränta (provision). Enligt motparten hade långgivaren inte rätt att ta ut ränta på provisionen inte ens om långgivaren krediterade den, utan endast på det utbetalda lånebeloppet.

- 5 På grundval av motpartens invändningar hyser den hänskjutande domstolen allvarliga tvivel beträffande den korrekta tolkningen av unionsbestämmelser, särskilt i direktiv 2008/48. Denna tolkning påverkar direkt tolkningen av den nationella lagstiftning varigenom unionsrätten införlivades, särskilt konsumentkreditlagen.

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

- 6 I det polska sammanhanget förekommer det en fast praxis enligt vilken verksamhet som bedrivs av näringsidkare som beviljar konsumentkrediter och som består i att i konsumentkreditavtal beräkna kapitalränta från ett värde som motsvarar summan av de belopp som faktiskt betalats till konsumenten och andra kreditkostnader än ränta tolereras. Därefter ska den sålunda kapitaliserade räntan läggas till det belopp som konsumenten är skyldig att återbetala för att fullgöra sina skyldigheter enligt konsumentkreditavtalet. Detsamma gäller i förevarande fall.
- 7 Den hänskjutande domstolen hyser tvivel om huruvida den aktuella praxisen är korrekt mot bakgrund av syftet med direktiv 2008/48 och unionsrättens effektivitetsprincip. Enligt andra meningens i skäl 6 i det aktuella direktivet är framväxten av en öppnare och effektivare kreditmarknad inom området utan inre gränser väsentlig för att främja utvecklingen av gränsöverskridande verksamhet. I första meningens i skäl 8 i direktivet anges däremot att det är viktigt att marknaden ger ett tillräckligt gott konsumentskydd för att säkra konsumenternas förtroende. Slutligen krävs enligt första meningens i skäl 9 i direktivet fullständig harmonisering för att kunna tillförsäkra alla konsumenter i gemenskapen ett högt och likvärdigt konsumentskydd som tillvaratar deras intressen och för att det ska skapas en verklig inre marknad.
- 8 Direktiv 2008/48 antogs således med det dubbla syftet att tillförsäkra alla konsumenter i Europeiska unionen ett högt och likvärdigt skydd för deras intressen och att underlätta införandet av en välfungerande inre marknad för konsumentkrediter (se EU-domstolens dom av den 21 april 2016, C-377/14, EU:C:2016:283, punkt 61). De mål som är aktuella i direktivet och ovannämnda praxis, nämligen att polska domstolar inte ifrågasätter villkor i konsumentkreditavtal som ålägger konsumenten att betala kapitalränta beräknad som ränta på såväl det lån som betalats till konsumenten som andra kreditkostnader än ränta, har föranlett den hänskjutande domstolen att ställa en fråga till EU-domstolen om den korrekta tolkningen av de unionsrättsliga bestämmelserna i detta avseende.
- 9 Tolkningen utgör en relevant omständighet som inverkar på den hänskjutande domstolens avgörande i förevarande mål, eftersom den direkt påverkar bedömningen av huruvida klaganden har fyllt i växeln in blanco på ett korrekt sätt, vilket utgör en del av de faktiska omständigheter som ligger till grund för den aktuella talan.

- 10 **Vad gäller den första tolkningsfrågan** har den hänskjutande domstolen påpekat att den kreditränta som fastställts i ett konsumentkreditavtal ska avse det kreditbelopp som betalas till konsumenten, såsom uttryckligen framgår av definitionen i artikel 3 j i direktiv 2008/48 och artikel 5.10 i lagen om konsumentkrediter, varigenom denna bestämmelse införlivats med den nationella rättsordningen. Det råder dock osäkerhet om en praxis som innebär att det i konsumentkreditavtal föreskrivs villkor som medför en skyldighet för konsumenten att betala kapitalränta som beräknas inte enbart på det kreditbelopp som faktiskt betalas till konsumenten, utan även på andra kreditkostnader än ränta, som krediterats av näringsidkaren (långgivaren), är rättsstridig med hänsyn till målen med direktiv 2008/48.
- 11 I detta sammanhang är två motsatta tolkningar av lagstiftningen möjliga.
- 12 **Enligt den första** utgör de nämnda bestämmelserna, med hänvisning till ordalydelsen i artikel 10.2 f jämförd med artikel 3 j i direktiv 2008/48 samt den allmänna civilrättsliga principen om avtalsfrihet, inte uttryckligen något hinder för att utforma avtalsförhållandet på ett sådant sätt att kapitalränta även kan tas ut på andra kreditkostnader än ränta, som kommer att återbetalas av låntagaren när krediten återbetalas och som krediteras av långgivaren i samband med att krediten beviljas. Om låntagaren (konsumenten) samtycker till ett sådant arrangemang – även om det sker underförstått, genom att ingå ett avtal som utarbetats av kreditgivaren (näringsidkaren) – och om ordalydelsen i direktiv 2008/48 och den polska lagen om konsumentkrediter inte uttryckligen förbjuder det, kan en sådan avtalsbestämmelse inte anses vara förbjuden enligt lag. Denna bokstavstolkning utgör även grunden för den praxis som tillämpas i Polen och som beskrivits ovan, nämligen att inte ifrågasätta att konsumenten åläggs en skyldighet att betala kapitalränta som tas ut på summan av de belopp som faktiskt betalats till konsumenten och andra kreditkostnader än ränta.
- 13 **Den andra möjliga tolkningen** av artikel 10.2 f jämförd med artikel 3 j i direktiv 2008/48 hänvisar däremot till regler om teleologisk tolkning och till kapitalräntans karaktär. Enligt artikel 359 § 1 i civillagen utgår ränta på ett penningbelopp endast om det följer av en rättshandling eller enligt lag, ett domstolsavgörande eller ett beslut av någon annan behörig myndighet. Denna ränta ska inte jämföras med dröjsmålsränta vid fullgörandet av avtalet (artikel 481 i civillagen). Den hänskjutande domstolen tog även hänsyn till EU-domstolens dom av den 21 april 2016, C-377/14, EU:C:2016:283, enligt vilken ”det sammanlagda kreditbeloppet och storleken på kreditutnyttjandet avser samtliga belopp som konsumenten tillhandahålls, vilket utesluter de belopp som av kreditgivaren avsätts till betalning av kostnader för den aktuella krediten och som faktiskt inte betalas ut till konsumenten .... ’det sammanlagda kreditbeloppet’ och ’konsumentens sammanlagda kreditkostnad’ utesluter varandra. Det sammanlagda kreditbeloppet kan följaktligen inte innefatta belopp som ingår i konsumentens sammanlagda kreditkostnad. Belopp som är avsedda för fullgörande av de åtaganden som avtalats för den aktuella krediten, såsom administrativa kostnader, räntor, avgifter och andra typer av kostnader som konsumenten är skyldig att betala, kan således

inte ingå i det sammanlagda kreditbeloppet, i den mening som avses i artiklarna 3 led 1 och 10.2 i direktiv 2008/48.”

- 14 Mot bakgrund av ovanstående ska det anses att kapitalräntan endast ska ersätta långgivaren för att han eller hon ställer konsumentkreditkapital till låntagarens förfogande och inte även för krediteringen av andra kreditkostnader än ränta, särskilt provisionen, som till sin natur utgör en ytterligare ersättning till långgivaren för beviljande av krediten.
- 15 På den grunden tog den hänskjutande domstolen även hänsyn till bestämmelsen i artikel 3.1 i direktiv 93/13, enligt vilken ett avtalsvillkor som inte har varit föremål för individuell förhandling ska anses vara oskäligt om det i strid med kravet på god sed medför en betydande obalans i parternas rättigheter och skyldigheter enligt avtalet till nackdel för konsumenten. Den hänskjutande domstolen beaktade även 385¹ § 1 i civillagen, enligt vilken villkor i ett konsumentavtal som inte har varit föremål för individuell förhandling inte är bindande för konsumenten om hans eller hennes rättigheter och skyldigheter enligt nämnda avtalsvillkor är utformade på ett sätt som strider mot god sed och allvarligt åsidosätter konsumentens intressen (oskäligen avtalsvillkor). Detta gäller inte för avtalsvillkor som avser parternas huvudsakliga prestationer, särskilt med avseende på pris eller vederlag, om de är tydligt formulerade.
- 16 Det ska härvid understrykas att mot bakgrund av Sąd Najwyższys beslut är provisionen, som utgör ersättning för beviljande av ett lån enligt ett låneavtal, på vilket bestämmelserna i Ustawa o kredycie konsumenckim (lagen om konsumentkrediter) är tillämpliga, inte den huvudsakliga prestationen i den mening som avses i artikel 385¹ § 1 i civillagen. Ovanstående fråga inverkar direkt på bedömningen att ränta på provisionen inte heller är en huvudsaklig prestation.
- 17 Dessa argument kan således motivera en sådan tolkning av artikel 10.2 jämförd med artikel 3 j i direktiv 2008/48, enligt vilken uttagande av kapitalränta även på andra kreditkostnader än ränta (och inte enbart på det betalda lånebeloppet), ska anses strida mot dessa bestämmelser mot bakgrund av syftena med direktiv 2008/48, såsom de dessutom tolkats utifrån artikel 3.1 i direktiv 93/13 och artikel 385¹ § 1 i civillagen.
- 18 När det gäller den **andra tolkningsfrågan** rör den också i sak problemet med att långgivaren även tar ut kapitalränta på det totala belopp som konsumenten ska betala, men ur perspektivet av den informationsskyldighet som åligger långgivaren (näringsidkaren).
- 19 I förevarande fall har banken i avtalet i fråga inkluderat två uppgifter om räntan enligt avtalet. För det första angavs i avtalet att lånet skulle löpa med en rörlig ränta, som vid tidpunkten för ingåendet av avtalet uppgick till 9,99 procent per år. För det andra framgår av avtalet att den kapitaliserade kapitalräntan uppgick till sammanlagt 116 476,51 PLN.

- 20 Enligt artikel 10.2 f och g i direktiv 2008/48 ska kreditavtalet på ett klart och kortfattat sätt innehålla uppgift om bland annat krediträntan, gällande villkor för krediträntan, alla referensindex eller referensräntor som gäller den ursprungliga krediträntan, i den mån dessa finns tillgängliga, samt perioder, villkor och förfarande för ändringar av krediträntan, samt, om olika krediträntor tillämpas under olika omständigheter, ovannämnda information om samtliga tillämpliga räntor (punkt f) och även den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som ska betalas av konsumenten och som beräknas vid den tidpunkt då kreditavtalet ingås; alla antaganden utifrån vilka den räntesatsen har beräknats ska anges (punkt g).
- 21 Enligt EU-domstolens dom av den 5 september 2019, C-331/18, EU:C:2019:665 (punkt 48) ”[föreskriver] direktiv 2008/48 inte ... någon skyldighet att – i vilken form det än må vara – i ett kreditavtal ange en fördelning av de betalningar som konsumenten ska göra mellan avbetalningen av kapitalet ... ränta och andra kostnader som ska erläggas enligt avtalet.”
- 22 Härav följer att det förhållandet att långgivaren upprättar en avbetalningsplan, som omfattar storlek, antal och periodicitet för de delbetalningar som konsumenten ska göra och, i förekommande fall, den ordning enligt vilken betalningarna ska fördelas på olika utestående skulder med olika krediträntor för återbetalning, som följer bestämmelsen i artikel 10.2 h i direktiv 2008/48, inte i sig utgör ett fullgörande av den informationsskyldighet som föreskrivs i artikel 10.2 f i direktiv 2008/48.
- 23 EU-domstolen har redan klargjort att informationsskyldigheten enligt artikel 10.2 i direktiv 2008/48 bidrar, i likhet med de skyldigheter som föreskrivs i artiklarna 5 och 8 i detta direktiv, till att det mål som eftersträvas med direktivet kan uppfyllas, det vill säga till att tillförsäkra alla konsumenter i unionen ett högt och likvärdigt skydd som tillvaratar deras intressen och till att underlätta införandet av en välfungerande inre marknad för konsumentkrediter (se dom av den 21 april 2016, C-377/14, EU:C:2016:283, punkt 61, dom av den 5 september 2019, C-331/18, EU:C:2019:665, punkterna 41 och 42).
- 24 Den hänskjutande domstolen hyser tvivel om huruvida den information som klaganden lämnat om räntan på det lån som beviljats kan anses vara uttömmande, fullständig och tydlig med hänsyn till målen i direktiv 2008/48. Även om klaganden angav krediträntan, fanns det ingen uppgift i avtalet om det specifika belopp på vilket denna ränta skulle tas ut. Såsom framgår av klagandens svar som först lämnats som svar på en fråga från den hänskjutande domstolen beräknades den ränta som kapitaliserats i låneavtalet som ränta (9,91 procent per år) på det totala lånebeloppet (199 814,35 PLN), vilket omfattade såväl det belopp som ställts till låntagarens förfogande (171 840,34 PLN) som den provision som togs ut på lånebeloppet (27 974,01 PLN). Det framgår inte av bevisningen att klaganden före ingåendet av låneavtalet hade lämnat aktuell information till motparten om exakt hur den ränta som kapitaliserats beräknades i låneavtalet.

- 25 Enligt den hänskjutande domstolen kan artikel 10.2 f och g i direktiv 2008/48 tolkas på två olika sätt.
- 26 **Enligt den första möjliga tolkningen**, som grundar sig på en bokstavstolkning av bestämmelserna, ankommer det på långgivaren endast att lämna information om krediträntan, såsom bokstavligen framgår av artikel 10.2 f i direktiv 2008/48, samt den effektiva räntan och det sammanlagda belopp som konsumenten ska betala enligt artikel 10.2 g i nämnda direktiv. På grundval av en sådan tolkning kan den information som långgivaren (näringsidkaren) lämnar till konsumenten om krediträntan endast omfatta en uppgift om den specifika räntesatsen och det åligger dessutom långgivaren att ange det totala belopp som konsumenten ska betala och den effektiva räntan. Skyldigheten att ge konsumenten denna information utgör dock inte hinder för att i avtalet införa bestämmelser om ränta även på andra kreditkostnader än ränta. Med andra ord: om långgivaren enbart informerar konsumenten om krediträntan är detta tillräckligt för att han eller hon ska anses ha uppfyllt sin informationsskyldighet enligt direktiv 2008/48. På grundval av en sådan tolkning bör det därför anses att långgivaren inte är skyldig att informera konsumenten om huruvida beloppet för kapitaliserad ränta har beräknats som en procentandel av det lånebelopp som ställts till låntagarens förfogande eller som en procentandel av summan av det betalda lånebeloppet som tagits ut på bankens provision samt andra kreditkostnader än ränta. Denna tolkning förefaller ligga till grund för allmänt tillämplig praxis i Polen, som består i att vissa företag i Polen formulerar innehållet i konsumentkreditavtal på ett sådant sätt att sådan information inte lämnas till konsumenten, vilket ofta inte har bestritts av de domstolar som dömer i sådana mål.
- 27 **Enligt den andra möjliga tolkningen**, vars motivering enligt den hänskjutande domstolen kan sökas på grundval av syftena med direktiv 2008/48, avser den informationsskyldighet som avses i artikel 10.2 f i direktiv 2008/48, som även bedöms utifrån artikel 10.2 g i samma direktiv, inte enbart krediträntan, utan syftar i huvudsak till att ge konsumenten klar och fullständig information om det sätt på vilket det belopp som konsumenten åtar sig att betala till kreditgivaren till följd av ingåendet av ett konsumentkreditavtal har beräknats. Ur praktisk synvinkel rör den fråga som är av stor, och många gånger till och med avgörande, betydelse för konsumenten när ett kreditåtagande ingås inte så mycket den abstrakta krediträntan som det faktiska räntebelopp som denne kommer att behöva betala till kreditgivaren för att fullgöra sin förpliktelse. Ur denna synvinkel kan det anses vara relevant för konsumenten att denne informeras om exakt hur beloppet för kapitaliserad ränta har beräknats. Kreditgivarens underlåtenhet att lämna sådan information på ett öppet sätt innan avtalet ingås – eller senast i själva avtalet – kan härvid anses utgöra en underlåtenhet att i tillräcklig grad säkra konsumenternas förtroende (skäl 8 i direktiv 2008/48). Det förefaller som om konsumenten, på grundval av ordalydelsen av artikel 10.2 f jämförd med artikel 3 j i direktivet, kan utgå från att kapitaliserad ränta endast kommer att tas ut på det utbetalda kreditbeloppet. Utan att föregripa frågan huruvida det är tillåtet att ta ut kapitalränta även på andra kreditkostnader än ränta, vilket utgör kärnan i den första tolkningsfrågan, bör det övervägas huruvida tillämpningen av en annan

grund för beräkning av beloppet för kapitaliserad ränta (här summan av det utbetalda kreditbeloppet och den provision som tas ut på kreditbeloppet eller andra kreditkostnader än ränta) i ett avtal som har utarbetats av långivaren inte nödvändigtvis bör innebära en skyldighet att lämna tydlig information till konsumenten i detta avseende för att säkerställa transparens i avtalsvillkoren. Ovannämnda tolkning tycks finna ytterligare stöd i artikel 5 första och andra meningen i direktiv 93/13 där det anges att i avtal där alla eller vissa villkor som erbjuds konsumenten är i skriftlig form ska dessa villkor alltid vara klart och begripligt formulerade och vid tveksamhet om ett avtalsvillkors innebörd ska den för konsumenten mest gynnsamma tolkningen gälla. Såsom EU-domstolen klargjorde i bland annat domen av den 18 november 2021, C-212/20, EU:C:2021:934, ska kravet på att avtalsvillkoren ska vara transparenta följaktligen förstås så, att det inte bara innebär att det aktuella villkoret ska vara begripligt för konsumenten i formellt och grammatiskt avseende, utan även att en normalt informerad och skäligen uppmärksam och medveten genomsnittskonsument kan förstå hur villkoret konkret tillämpas (punkt 42). Kravet på en klar och begriplig formulering förutsätter att finansinstituten, när det gäller kreditavtal, ska ge låntagarna adekvat information för att de ska kunna fatta välgrundade och försiktiga beslut (punkt 43).